

KLAGANDE

Migrationsverket

MOTPART

Vilhelmina kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Umeås dom den 19 februari 2020
i mål nr 1007–1008-19, se bilaga A

SAKEN

Statlig ersättning för asylsökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer
Migrationsverkets beslut den 25 mars 2019 att avslå Vilhelmina kommuns
ansökningar om statlig ersättning för vårdkostnader avseende individen
Z.M. under perioden 8 juli–31 december 2018.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att kammarrätten fastställer Migrationsverkets beslut den 25 mars 2019.

Vilhelmina kommun anser att överklagandet ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR I KAMMARRÄTTEN

Migrationsverket anför i huvudsak följande till stöd för sin talan.

Kommunen har en skyldighet att lämna de uppgifter som krävs för att Migrationsverket ska kunna bedöma rätten till ersättning. Kommunen ska därmed genom ansökan visa att vården som beslutats med stöd av socialtjänstlagen (2001:453), SoL, har bedrivits på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

Av utredningen framgår att Z.M. har någon form av intellektuell funktionsnedsättning och att han har ett stort behov av stöd i vardagen. Asylsökande omfattas inte av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Grunden för placeringen av Z.M. är funktionsnedsättningen och det har särskilt framförts att det är diagnosen som anses motivera en fortsatt placering efter 18 års ålder. I utredningen framkommer inte att Z.M. varit inblandad i brottslig verksamhet eller att han missbrukat beroendeframkallande medel. Han beskrivs ha ett utåtagerande beteende med inslag av aggressivitet. Det beteendemönster Z.M. uppvisar får i huvudsak vara att betrakta som symtom på hans grundläggande problematik och kan därmed inte hänföras till ett socialt nedbrytande beteende i den mening som avses i 3 § LVU. Att han vid ett tillfälle brukat våld mot en annan elev medför inte någon annan bedömning och det har inte framkommit annat än att det var fråga om en isolerad händelse. Det kommunen åberopat är således inte

tillräckligt för att göra sannolikt att Z.M. utsatt sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.

Kommunen har därmed inte styrkt sin rätt till ersättning.

Migrationsverket åberopar två tjänsteanteckningar.

Kommunen anför i huvudsak följande till stöd för sin inställning.

Det är korrekt att Z.M. inte omfattas av LSS även om hans funktionsnedsättning kan medföra att han tillhör lagens personkrets. Det är en brist att reglerna inte medger insatser enligt LSS. Ett stödboende enligt LVU eller SoL har inte samma kapacitet som ett boende enligt LSS.

Z.M. har under första kvartalet 2017 vistats på ett av Migrationsverkets anläggningsboenden. Z.M. mådde under perioden dåligt eftersom boendet inte kunde sörja för hans speciella behov som följer av funktionsnedsättningen. Mot bakgrund av detta och individens övriga problem gjordes bedömningen att han skulle stanna kvar på stödboendet trots att han egentligen skulle flyttas över till Migrationsverket i juli 2018. Bedömningen skedde i samråd med handläggare vid Migrationsverket. Eftersom Z.M. samtyckte till fortsatt vård enligt SoL fanns inte heller förutsättningar för vård enligt LVU.

Migrationsverket har inte någon gång under perioden juli 2018–juli 2019 tagit initiativet till att överta boendefrågan och ordna ett adekvat boende för Z.M. Migrationsverket har inte heller betalat ut någon schablonersättning under denna tid. Det kan inte vara lagstiftarens mening att kommunens skattebetalare ska bära hela den ekonomiska bördan i detta fall.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målen är om kommunen har rätt till ersättning för vårdkostnader under tredje och fjärde kvartalet 2018, närmare bestämt perioderna 8 juli–30 september 2018 respektive 1 oktober–31 december 2018, avseende individen Z.M. Vården har skett med stöd av SoL men kommunen gör gällande att Z.M. haft ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU. Den 9 juli 2018 bedömdes Z.M. fylla 18 år. Kommunens rätt till ersättning för vårdkostnader under aktuella perioder ska därför bedömas utifrån bestämmelserna i 9 och 10 §§ förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl., asylersättningsförordningen.

Av utredningen i målen framgår att Z.M. har en nedsatt kognitiv förmåga samt en eventuell intellektuell funktionsnedsättning. I utredningen anges visserligen att Z.M. kan bli arg och utåtagerande. Utöver den incident som beskrivs i orosanmälan från skolan har det emellertid inte närmare preciserats hur individens beteende yttrar sig eller vad det anses bero på. Vidare beskrivs vårdbehovet i huvudsak utgöra ett behov av hjälp med den dagliga livsföringen. Det saknas även tillräckligt underlag – som t.ex. en vårdplan – avseende de förhållanden som låg till grund för att Z.M. beviljades en placering enligt SoL. Vad som sammantaget har kommit fram i målen kan inte anses utgöra sådana konkreta omständigheter som visar att det under nu aktuella perioder har funnits ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § LVU. Förutsättningarna för att bevilja kommunen ersättning för faktiska vårdkostnader enligt 9 och 10 §§ asylersättningsförordningen är därför inte uppfyllda. Vad kommunen har anfört leder inte till någon annan bedömning. Överklagandet ska därför bifallas och Migrationsverkets beslut fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

kammarrättslagman
ordförande

tf. kammarrättsråd

tf. kammarrättsassessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

DOM
2020-02-19
Meddelad i Umeå

Mål nr
1007-19
1008-19

KLAGANDE

Vilhelmina kommun

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT BESLUT

Migrationsverkets två beslut den 25 mars 2019

dnr (nytt dnr)

dnr (nytt dnr)

SAKEN

Ersättning enligt förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att Vilhelmina kommun förklaras ha rätt till ersättning för de vårdkostnader kommunen haft för Z.M. under det tredje och fjärde kvartalet 2018.

Det ankommer på Migrationsverket att besluta om sådan ersättning.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 193 901 05 Umeå	Nygatan 45 (Tingshuset)	090-17 74 00 E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se www.forvaltningsratteniumea.domstol.se	090-13 75 88	måndag–fredag 08:00–12:00 13:00–16:00

BAKGRUND

Vilhelmina kommun (kommunen) ansökte om statlig ersättning för vårdkostnader avseende Z.M. för kvartal 3 2018 (mål nr 1007-19) och kvartal 4 2018 (mål nr 1008-19). Enligt kommunen har Z.M. vårdats frivilligt enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, men på grund av sådana förhållanden som beskrivs i 3 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.

Migrationsverket beslutade att avslå kommunens ansökningar i sin helhet och angav i huvudsak följande som skäl för besluten. Då Z.M. var 18 år under de aktuella perioderna har kommunen inte rätt till schablonersättning utan endast rätt till ersättning för den faktiska kostnaden. Kommunen har visat att vården av Z.M. gavs med stöd av SoL. Däremot framgår varken av ansökan eller annat underlag att det förelåg ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som beskrivs i 3 § LVU. Det saknas därmed förutsättning för att bevilja kommunen sökt ersättning.

YRKANDEN M.M.

Kommunen överklagar besluten i en gemensam skrivelse och anför i huvudsak följande. Det har konstaterats att Z.M. har någon form av intellektuell funktionsnedsättning och att han därför inte kan bo på Migrationsverkets anläggningsboende. Kommunen anser att vården av Z.M. bedrivs med stöd av 2 kap. 1 § SoL. Kommunen befinner sig nu i ett läge där Migrationsverket har upphört med att betala ut schablonersättningen samtidigt som de avslår den faktiska placeringskostnaden.

Migrationsverket anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. De förhållanden som kommunen beskriver i ansökningarna om ersättning och i överklagandet uppfyller inte kriterierna för att kunna

ersättas enligt 10 § asylersättningsförordningen. Vad kommunen anför om att vården bedrivs med stöd av 2 kap. 1 § SoL är inte en omständighet som ger kommunen rätt till statlig ersättning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

En kommun har rätt till ersättning för kostnader för mottagande av ensamkommande barn som Migrationsverket har anvisat till en kommun enligt 3 § andra stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Ersättningen betalas ut under den tid som barnets ansökan om uppehållstillstånd prövas från och med det datum som anges i beslutet om anvisning. Schablonersättning ska betalas ut med 1 350 kronor per barn och dygn, förutsatt att boendet anordnas utanför Migrationsverkets anläggningsboende (8 § asylersättningsförordningen).

En kommun har utöver schablonersättningen rätt till ersättning för kostnader för vård som ges till barn under 18 år med stöd av LVU. Ersättning ska även betalas ut för kostnader för vård när det finns ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 2 eller 3 § samma lag men vården ges med stöd av SoL. Ersättning betalas ut för kommunens faktiska kostnad per barn och dygn för den del av kostnaden som överstiger beloppet för schablonersättningen (9 § asylersättningsförordningen).

För personer som avses i 8 och 9 §§ och som har fyllt 18 men inte 21 år ska ersättning betalas ut för kostnader för vård som ges med stöd av LVU.

Ersättning ska även betalas ut för kostnader för vård när det finns ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 3 § samma lag men vården ges med stöd av SoL. Rätten till ersättning förutsätter att vården har

påbörjats innan barnet har fyllt 18 år. Ersättning betalas ut för kommunens faktiska kostnad per person och dygn (10 § asylersättningsförordningen)

Vård ska beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende (3 § LVU).

Kommuner är skyldiga att lämna de uppgifter som krävs till Migrationsverket för att deras rätt till ersättning enligt denna förordning ska kunna bedömas (22 § asylersättningsförordningen).

Förvaltningsrättens bedömning

Det ankommer inte på Migrationsverket, eller i förlängningen förvaltningsrätten, att överpröva kommunens beslut om vård som sådant. Förvaltningsrätten måste dock göra en självständig bedömning av om förutsättningarna för rätt till ersättning är uppfyllda. I den bedömningen ingår att ta ställning till om kommunens utredning tyder på att de aktuella barnen hade ett vårdbehov på grund av sådana omständigheter som avses i LVU. Det måste då göras en nödvändig gränsdragning mellan sådana omständigheter som avses i 2 och 3 §§ LVU och andra omständigheter som kan ligga till grund för ett beslut om vård.

Det är kommunen som har att visa att rätt till ersättning föreligger. Kommunen måste därmed redogöra för de omständigheter som legat till grund för bedömningen av vårdbehovet. Frågan är således om kommunen har gjort sannolikt att Z.M:s vårdbehov motsvarat vad som avses i 3 § LVU.

Till stöd för detta har kommunen anfört att Z.M., som var över 18 år under de aktuella perioderna, har någon form av intellektuell funktionsnedsättning

som medför att han inte kan bo i Migrationsverkets anläggningsboende. Han har ett stort behov av stöd i vardagen. På grund av sina svårigheter kan han lätt komma i obalans och kan även lätt bli aggressiv. Av en orosanmälan från Z.M:s skola daterad den 25 april 2018 framgår att han den senaste tiden blivit arg och utåtagerande samt att han ofta hamnar i bråk. Vid ett tillfälle har han slagit en annan elev och flera vuxna fick hålla tillbaka honom.

De uppgifter som kommunen har lämnat beträffande Z.M. är oemotsagda och det finns enligt förvaltningsrättens mening inte skäl att ifrågasätta dem. Förvaltningsrätten anser att dessa omständigheter skulle kunna ligga till grund för ett beslut om vård enligt 3 § LVU. Kommunen har därför rätt till statlig ersättning för de faktiska vårdkostnader kommunen haft för den vård som lämnats Z.M. enligt SoL.

Förvaltningsrätten bifaller därför överklagandet på så sätt att kommunen förklaras ha rätt till statlig ersättning för de vårdkostnader kommunen haft för Z.M. under det tredje och fjärde kvartalet 2018. Det ankommer på Migrationsverket att besluta om sådan ersättning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03).

I avgörandet, som är enhälligt, har förvaltningsrättsfiskalen

samt nämndemännen _____, _____ och
deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.